

[Hartvig Frisch.]

hvad der er gaaet forud af Forhandlinger baade med Fabrikkerne og med Roedyrkerne, og overser de økonomiske Enkeltheder i Forslaget og blot slaar paa den gamle Tromme, som vi kender, om Statsdrift o. s. v.

Jeg skal slutte med disse Bemærkninger, idet der ellers ikke efter Handelsministerens Svar er nogen Anledning for mig til at gaa ind paa Enkeltheder i det andet. De Tanker, der er fremsat af det ærede Medlem Hr. Clausager, maa naturligvis udformes nøjere, og det vil der da blive Anledning til at komme ind paa i Udvalget.

Clausager: Jeg skal allerførst gøre nogle Bemærkninger til den højtærede Handelsminister, der har svaret mig ret udførligt i Dag. Den højtærede Minister har jo ikke Ret i, at min Tale var et Udtryk for, at Venstre havde skiftet Standpunkt og nu havde et positivt Standpunkt, medens de for Aar siden havde et negativt Standpunkt. Den højtærede Handelsminister vil sikkert kunne erindre, at da vi for to Aar siden under Finanslovens Behandling drøftede den Anmærkning, gjorde jeg mig til Talsmand for at røre ved Raasukkertolden og pegede paa Forskellen mellem Raasukkertolden og Melistolden, og det er egentlig det, der er Grundnerven i det, jeg har sagt her i Gaar, og jeg er tilbøjelig til at tro, at vi der er ved noget at det, der er det allervigtigste, naar Talen er om Forholdet mellem Dyrkerne og Fabrikkerne. Det var mig noget af en Skuffelse, at Handelsministeren slet ikke berørte det Forhold i sin Svartale til mig. Jeg skal gerne gøre den Indrømmelse, at det er ikke let at sige noget om hele den samlede Skitse, det er klart, det kommer frem i Udvalget siden, men dette andet var saa ligetil og simpelt, at Handelsministeren meget godt kunde have sagt sin Mening om de Dele; det maa jeg imidlertid saa vente paa til siden.

Naar den højtærede Handelsminister bestrider mine Udtalelser om, at det, der her er foreslaaet, betyder en Skat paa 5—6 Mill. Kr. for Forbrugerne, saa hæveder jeg fremdeles Rigtigheden deraf. Det kan blive større, det kan ogsaa blive mindre, for vi ved ikke, hvordan det gaar med Prisen; men saa meget er sikkert, at hvis de Forhold, vi har i Dag, vedvarer,

bliver det en Byrde, som Forbrugerne maa bære. Ingen ved, hvordan det kan gaa, saa forstyrret som Tiden er. Men hvis Forholdene, som vi har i Dag, vedvarer, saa betyder Forslaget, at vi fordyrer en Nødvendighedsartikel med et Beløb, der betyder en Byrde paa 5,4 Mill. Kr. for Forbrugerne. Jeg skal gerne gøre den højtærede Handelsminister den Indrømmelse, at det er ikke Forbrugerhjem alle sammen, der er ogsaa Fabrikationen. Bevares vel, den Indrømmelse kan jeg godt have Raad til at gøre den højtærede Handelsminister. Det kan forringe Beløbet en Smule, men det andet lader vi staa fast.

Vi kan vel godt sige rent ud, at der ikke er stor Udsigt til nogen Sukkerprisstigning i Verden, men det, der kan betinge en Ændring, der batter noget, er Valutaændringer, og sker der saadanne Ændringer, saa bevæger alting sig, saa følges det op og ned, saa maa de forskellige Erhverv tage det, som det falder, og saa maa Forbrugerne ogsaa tage det. Men hvis ikke der sker det, er dette Forslag her en paalagt Byrde for det almindelige Forbrug, dette er aldeles ubestrideligt. Ministeren paaberaabte sig, at han havde beskyttet Forbrugerne derigennem, at han havde sikret, at Prisen ikke kom over 36 Ø. Ja, det kan siges, men hvis der kommer en Ændring i Valutaen, er dette i og for sig ogsaa forkert. Jeg mener altsaa, at det er noget farligt at komme ind paa baade set fra den ene Side og fra den anden Side.

Ministeren svarede ikke paa mit Spørgsmaal angaaende kondenseret Mælk. Det var maaske en Forglemmelse, men for øvrigt maatte jeg forstaa Ministeren saaledes, at de maatte bære det — det synes jeg nærmest fremgik af Udtalelserne. Dette beklager jeg, for kan de ikke ved Eksport faa Erstatning for den nye Byrde, saadan som de kan det ved en Toldordning, betyder det en Svækkelse af en dansk Eksportvirksomhed. Det er ogsaa aldeles ubestrideligt. Ministeren mente, jeg havde bebrejdet ham, at han ikke havde sat saa stærkt ind paa Kapitalen, skønt jeg dog var imod Forslaget. Ja, jeg vilde nu have gjort det paa en helt anden Maade. Jeg mener ikke, Ministeren skal tiltage sig mere Magt overfor Fabrikkerne, men — her kommer vi igen til det samme — jeg vil ind ad den Dør, der